

ΑΝΑΘΕΩΡΗΜΕΝΗ

Έκθεση της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Εργασίας, Πρόνοιας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων για το νομοσχέδιο «Ο περί Ασφάλειας και Υγείας στην Εργασία (Τροποποιητικός) Νόμος του 2020»

Παρόντες:

Αντρέας Φακοντής, πρόεδρος

Χαράλαμπος Πιπτοκοπίτης

Σκεύη Κούτρα Κουκουμά

Γιώργος Περδίκης

Ευανθία Σάββα

Μαρίνος Μουσιούπτας

Μάριος Μαυρίδης

Το πιο πάνω νομοσχέδιο κατατέθηκε στη Βουλή των Αντιπροσώπων στις 22 Μαΐου 2020 και παραπέμφθηκε για εξέταση στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Εργασίας, Πρόνοιας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων. Η εν λόγω επιτροπή μελέτησε το νομοσχέδιο σε έξι συνεδρίες της, που πραγματοποιήθηκαν στις 9, 16 και 23 Ιουνίου, στις 7 Ιουλίου, στις 8 Σεπτεμβρίου και στις 13 Οκτωβρίου 2020. Στο πλαίσιο των συνεδριάσεων αυτών κλήθηκαν και παρευρέθηκαν ενώπιον της επιτροπής εκπρόσωποι του Τμήματος Επιθεώρησης Εργασίας του Υπουργείου Εργασίας, Πρόνοιας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων, της Νομικής Υπηρεσίας της Δημοκρατίας, των συνδικαλιστικών οργανώσεων ΠΕΟ, ΣΕΚ, ΔΕΟΚ, της εργοδοτικής οργάνωσης ΟΕΒ, της ΠΟΒΕΚ, της Ομοσπονδίας Συνδέσμων Εργολάβων Οικοδομών Κύπρου (ΟΣΕΟΚ) και του Συνδέσμου Ασφάλειας και Υγείας Κύπρου. Η ΕΤΥΚ, η Παγκύπρια Ομοσπονδία Ανεξαρτήτων Συντεχνιών (ΠΟΑΣ) και το ΚΕΒΕ, παρ' όλο που κλήθηκαν, δεν εκπροσωπήθηκαν κατά τη συζήτηση του νομοσχεδίου στην επιτροπή.

Στο στάδιο της συζήτησης του νομοσχεδίου παρευρέθηκαν επίσης τα μέλη της επιτροπής κ. Μαριέλλα Αριστείδου και Ηλίας Μυριάνθους.

Σκοπός του νόμου που προτείνεται είναι η τροποποίηση του περί Ασφάλειας και Υγείας στην Εργασία Νόμου, ώστε να παρασχεθεί η δυνατότητα εξώδικης ρύθμισης αδικημάτων που σχετίζονται με αδικήματα που αναφέρονται σε σχετικό πίνακα, ο οποίος με το υπό εξέταση νομοσχέδιο προστίθεται στον βασικό νόμο.

Σημειώνεται ότι πριν από την κατάθεση του νομοσχεδίου στη Βουλή η επιτροπή είχε συζητήσει σε μεγάλο αριθμό συνεδριών της το νομοσχέδιο με τίτλο «Ο περί Ασφάλειας και Υγείας στην Εργασία (Τροποποιητικός) Νόμος του 2018», με το οποίο επιδιωκόταν η ρύθμιση των ίδιων με το υπό εξέταση νομοσχέδιο θεμάτων, το οποίο τελικά αποσύρθηκε από την εκτελεστική εξουσία. Η επιτροπή είχε στο τότε στάδιο εντοπίσει σωρεία προβλημάτων, τα οποία επισήμανε στους εκπροσώπους της εκτελεστικής εξουσίας με αποτέλεσμα την απόσυρσή του από την εκτελεστική εξουσία.

Σύμφωνα με την εισηγητική έκθεση που συνοδεύει το νομοσχέδιο, το Υπουργικό Συμβούλιο με απόφασή του, ημερομηνίας 10 Μαρτίου 2020, εξουσιοδότησε την αρμόδια υπουργό να αποσύρει το νομοσχέδιο με τίτλο «Ο περί Ασφάλειας και Υγείας στην Εργασία (Τροποποιητικός) Νόμος του 2018», ενώ περαιτέρω την εξουσιοδότησε να υποβάλει αναθεωρημένο νομοσχέδιο στη Νομική Υπηρεσία της Δημοκρατίας για νομοτεχνικό έλεγχο. Στη βάση της απόφασης αυτής το αρμόδιο υπουργείο προχώρησε σε σύνταξη αναθεωρημένου σχεδίου νόμου, στο οποίο ενσωματώθηκε ο αναλυτικός πίνακας που ετοιμάστηκε από το Τμήμα Επιθεώρησης Εργασίας και ο οποίος περιλαμβάνει τις πλέον συνήθεις παραβάσεις που εντοπίζονται στον βασικό νόμο, καθώς και τις αντίστοιχες προτεινόμενες κυρώσεις για κάθε επιμέρους αδίκημα για το οποίο θα υπάρχει δυνατότητα επιβολής εξώδικου προστίμου.

Σημειώνεται ότι, σύμφωνα με την ίδια εισηγητική έκθεση, δημόσια διαβούλευση έγινε μόνο για το αρχικό κείμενο σχεδίου νόμου.

Στο πλαίσιο της εξέτασης του προτεινόμενου νόμου η επιτροπή επικεντρώθηκε μεταξύ άλλων στα ακόλουθα:

1. Στην προτεινόμενη εισαγωγή στον βασικό νόμο των όρων «αναψυχή», «διασκέδαση», «ευχάριστη δραστηριότητα» κ.ά., καθότι τέτοιοι όροι, **σύμφωνα με την ίδια**, επ' ουδενί συνιστούν νομικούς όρους οι οποίοι να χρήζουν ερμηνείας, αλλά λέξεις ή φράσεις των οποίων η ερμηνεία είναι αυτόδηλη και καταγράφεται σε λεξικά της νεοελληνικής γλώσσας και ως εκ τούτου τέτοιοι όροι δεν πρέπει να αποτελούν μέρος ερμηνευτικών διατάξεων ενός νόμου.
2. Στην προτεινόμενη διαδικασία διευθέτησης των προβλεπόμενων στον βασικό νόμο αδικημάτων με εξώδικη ρύθμιση, ειδικότερα δε στην πρόνοια για παροχή δικαιώματος άσκησης ιεραρχικής προσφυγής, γεγονός που παραπέμπει σε διαδικασία επιβολής διοικητικού προστίμου, καθώς και στον χαρακτηρισμό της καταβολής του εξώδικου προστίμου ως χρηματικής ποινής επιβλητέας λόγω καταδίκης. Σημειώνεται περαιτέρω ότι την επιτροπή απασχόλησε και πρόνοια, σύμφωνα με την οποία ο αρχιεπιθεωρητής δύναται να επιβάλει εξώδικο πρόστιμο, εάν έχει εύλογη αιτία ή πιστεύει ότι διαπράχθηκε αδίκημα. Ως γνωστόν, τέτοιοι όροι δεν είναι συμβατοί με διαδικασίες επιβολής εξώδικου προστίμου, αφού συνήθως τα εξώδικα πρόστιμα επιβάλλονται κατά την επιτόπου διαπίστωση της διάπραξης ενός αδικήματος από αρμόδιο όργανο, όπως είναι για παράδειγμα τα αδικήματα παράβασης του κώδικα οδικής κυκλοφορίας.
3. Στο ύψος των χρηματικών ποινών που περιλαμβάνονται στον πίνακα εξώδικης ρύθμισης αδικημάτων που συνοδεύει το νομοσχέδιο. Ειδικότερα, στον εν λόγω πίνακα περιλαμβάνεται η περιγραφή του αδικήματος και το αντίστοιχο ποσό εξώδικης ρύθμισης, το οποίο καθορίζεται ως επιβολή προστίμου ύψους €400 ή €500 για όλα τα αδικήματα ανεξαιρέτως, κατά παράβαση της αρχής της

αναλογικότητας και με αποτέλεσμα το πρόστιμο να μην έχει βαρύτητα ανάλογη με το αδίκημα που διαπράχθηκε.

Η εκπρόσωπος της Νομικής Υπηρεσίας της Δημοκρατίας, κληθείσα να τοποθετηθεί επί των πιο πάνω παρατηρήσεων της επιτροπής και δη επί της προτεινόμενης εισαγωγής στο νομοσχέδιο συγκεκριμένων όρων και ορισμών τους, ανέφερε ότι, αφού το αρμόδιο υπουργείο επιμένει στη διατήρηση των όρων αυτών στο νομοσχέδιο, γιατί, όπως διευκρίνισαν οι εκπρόσωποί του, οι όροι αυτοί θα διευκολύνουν την εφαρμογή του, η ίδια δε διαφωνεί να παραμείνουν ως αυτοί προτάθηκαν με το νομοσχέδιο. Όσον αφορά τη διαδικασία επιβολής εξώδικης ρύθμισης, συμφώνησε ότι πρέπει να γίνουν νομικές διορθώσεις/βελτιώσεις.

Ο Σύνδεσμος Ασφάλειας και Υγείας Κύπρου σε υπόμνημά του προς την επιτροπή αναφέρει μεταξύ άλλων ότι η προτεινόμενη με το νομοσχέδιο εξώδικη ρύθμιση αριθμού παραβάσεων θα συμβάλει καθοριστικά στην καλλιέργεια κουλτούρας ασφάλειας και υγείας με πολλαπλά οφέλη για την κοινωνία, την οικονομία και την πολιτεία. Επιπροσθέτως, αναφέρει ότι το βάρος που αναλαμβάνει το Τμήμα Επιθεώρησης Εργασίας για την επιθεώρηση και την ορθή εφαρμογή συνολικά της σχετικής νομοθεσίας και των οικείων κανονισμών είναι μεγάλο, δεδομένου του περιορισμού των παρεχόμενων πόρων. Ως εκ τούτου, επικροτείται η αγορά εξωτερικών υπηρεσιών που θα στηρίξει το έργο του Τμήματος Επιθεώρησης Εργασίας.

Υπό το φως των πιο πάνω, ο Πρόεδρος της επιτροπής ζήτησε από τους εκπροσώπους της εκτελεστικής εξουσίας όπως σε συνεργασία και με την εκπρόσωπο της Νομικής Υπηρεσίας της Δημοκρατίας επιφέρουν τις απαραίτητες βελτιώσεις στο νομοσχέδιο.

Λαμβάνοντας υπόψη τα πιο πάνω, το αρμόδιο υπουργείο επανήλθε στην επιτροπή με νέο κείμενο σχεδίου νόμου, στο οποίο περιλήφθηκαν οι τροποποιήσεις που κρίθηκαν

αναγκαίες, επισημαίνοντας ότι η απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου παρέχει την εξουσία στον Υπουργό Εργασίας, Πρόνοιας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων να επιφέρει στο νομοσχέδιο οποιεσδήποτε αλλαγές κρίνει σκόπιμες κατά το στάδιο της επεξεργασίας και συζήτησής του στη Βουλή, εφόσον αυτές δε μεταβάλλουν την φιλοσοφία του.

Συναφώς, οι τροποποιήσεις που περιλαμβάνονται στο αναθεωρημένο κείμενο συνοψίζονται στα ακόλουθα:

1. Σε προσθήκη πρόνοιας, σύμφωνα με την οποία διασαφηνίζεται ότι, εάν το πρόσωπο προς το οποίο γίνεται η επίδοση ειδοποίησης βελτίωσης, ειδοποίησης απαγόρευσης ή ειδοποίησης εξώδικου είναι συνεταιρισμός ή οργανισμός ή εταιρεία, η ειδοποίηση επιδίδεται με την παράδοση αυτής στον κεντρικό τόπο εργασιών του συνεταιρισμού ή του οργανισμού ή της εταιρείας στη Δημοκρατία ή με την παράδοση αυτής σε έναν από τους συνεταίρους ή στον διευθυντή ή στον γραμματέα ή στον κύριο αντιπρόσωπο στην κατά τόπο δικαιοδοσία ή σε οποιονδήποτε έχει τον έλεγχο των εργασιών του συνεταιρισμού ή του οργανισμού ή της εταιρείας κατά τον χρόνο της επίδοσης. Η επίδοση αποδεικνύεται είτε προφορικά από τον επιδόσαντα είτε με ένορκη δήλωση.
2. Σε διαγραφή της δυνατότητας άσκησης ιεραρχικής προσφυγής στις περιπτώσεις επιβολής εξώδικου προστίμου.
3. Σε τροποποίηση της πρόνοιας που αφορά στην εξώδικη ρύθμιση αδικημάτων, έτσι που η εν λόγω εξουσία να παρέχεται στον αρχιεπιθεωρητή, εάν αυτός διαπιστώσει τη διάπραξη αδικήματος και όχι αν έχει εύλογη αιτία να πιστεύει ότι το αδίκημα διαπράχθηκε, όπως προβλεπόταν στο αρχικό κείμενο.
4. Σε τροποποίηση της σχετικής πρόνοιας, ώστε στην περίπτωση καταβολής εξώδικου προστίμου να εκδίδεται απόδειξη από το λογιστήριο του Τμήματος Επιθεώρησης

Εργασίας προς το πρόσωπο που το καταβάλλει και να μη θεωρείται χρηματική ποινή που καταβλήθηκε λόγω καταδίκης για σχετικό αδίκημα.

5. Σε τροποποίηση σχετικής πρόνοιας, ώστε ουδεμία ποινική δίωξη να ασκείται αναφορικά με τη διάπραξη αδικήματος, εφόσον η καταβολή του χρηματικού προστίμου έγινε πριν από την πάροδο των σαράντα πέντε (45) ημερών από την ημερομηνία έκδοσης ειδοποίησης εξωδίκου, αντί πριν από την πάροδο είκοσι δύο (22) ημερών, όπως αρχικά προνοούνταν.

Σε ό,τι αφορά το ύψος των προστίμων που περιλαμβάνονται στον πίνακα του νομοσχεδίου, παρά τις υποδείξεις της επιτροπής, το Τμήμα Επιθεώρησης Εργασίας του Υπουργείου Εργασίας, Πρόνοιας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων ζήτησε τα ποσά εξώδικης ρύθμισης των αδικημάτων να παραμείνουν ως έχουν. **Επίσης, αναφορικά με τους συγκεκριμένους όρους και την ερμηνεία αυτών, για τους οποίους η επιτροπή είχε επιφυλάξεις για τη διατήρησή τους, οι κυβερνητικοί αρμόδιοι επέμειναν στη διατήρησή τους, καθότι, ως ανέφεραν, οι όροι αυτοί θα διευκολύνουν την εφαρμογή του προτεινόμενου νόμου.**

Η επιτροπή, αφού μελέτησε εκ νέου το αναθεωρημένο νομοσχέδιο, υιοθέτησε το κείμενο αυτού, όπως τέθηκε ενώπιόν της από την εκτελεστική εξουσία, με εξαίρεση τους συγκεκριμένους όρους και ορισμούς, τους οποίους το υπουργείο διατήρησε στο νομοσχέδιο, όμως η επιτροπή αποφάσισε να τους διαγράψει για τους λόγους που αναφέρθηκαν πιο πάνω.

Υπό το φως των πιο πάνω, η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Εργασίας, Πρόνοιας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων αποφάσισε, κατά πλειοψηφία του προέδρου της και των μελών της βουλευτών των κοινοβουλευτικών ομάδων ΑΚΕΛ-Αριστερά-Νέες Δυνάμεις και του Δημοκρατικού Κόμματος, καθώς και του μέλους της βουλευτή της Συνεργασίας Δημοκρατικών Δυνάμεων, να εισηγηθεί στη Βουλή την ψήφιση του

νομοσχεδίου σε νόμο, όπως αυτό έχει τελικά τροποποιηθεί σύμφωνα με τα πιο πάνω και αφού έτυχε των απαραίτητων νομοτεχνικών βελτιώσεων.

Το μέλος της επιτροπής βουλευτής της κοινοβουλευτικής ομάδας του Δημοκρατικού Συναγερμού και το μέλος της βουλευτής του Κινήματος Οικολόγων-Συνεργασία Πολιτών επιφυλάχθηκαν να τοποθετηθούν κατά τη συζήτηση του θέματος στην ολομέλεια του σώματος.

10 Δεκεμβρίου 2020

Αρ. Φακ. 23.01.061.077.2020

ΚΛΧ/ΜΣ/ΧΧ